

متن خطبه غدیر

موارد داخل پرانتز تفاوت نسخه می باشد.

بخش اول: حمد و ثناء الهی

ستایش خدای را سزاست که در یگانگی اش بلند مرتبه و در تنهایی اش به آفریدگان نزدیک است؛ سلطنتش بزرگوار و در ارکان آفرینش اش بزرگ است. بی آنکه مکان گیرد و جابه جا شود، بر همه چیز احاطه دارد و بر تمامی آفریدگان به قدرت و برهان خود چیره است.

همواره ستوده بوده و خواهد بود و مجد و بزرگی او را پایانی نیست. آغاز و انجام از او و برگشت تمامی امور به سوی اوست. اوست آفریننده آسمان ها و گستراننده زمین ها و حکمران آن ها. دور و منزله از خصایص آفریده هاست و در منزله بودن خود نیز از تقدیس همگان برتر است. هموست پروردگار فرشتگان و روح؛ افزونی بخش آفریده ها و نعمت ده ایجاد شده هاست. به يك نیم نگاه دیده ها را ببیند و دیده ها هرگز او را نبینند.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَلَا فِي تَوْحِيدِهِ وَ دَنَا فِي تَفَرُّدِهِ وَ جَلَّ فِي سُلْطَانِهِ وَ عَظُمَ فِي أَرْكَانِهِ، وَ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا وَ هُوَ فِي مَكَانِهِ وَ قَهَرَ جَمِيعَ الْخَلْقِ بِقُدْرَتِهِ وَ بُرْهَانِهِ،

حَمِيداً لَمْ يَزَلْ، مَحْمُوداً لَا يَزَالُ (وَ مَجِيداً لَا يَزُولُ، وَ مُبْدِئاً وَ مُعِيداً وَ كُلُّ أَمْرٍ إِلَيْهِ يَعُودُ).

بَارِئِ الْمَسْمُوكَاتِ وَ دَاجِي الْمُنْحَوَاتِ وَ جَبَّارِ الْأَرْضِينَ وَ السَّمَاوَاتِ، قُدُّوسٍ سُبُّوحٍ، رَبِّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ، مُتَفَضِّلٍ عَلَي جَمِيعٍ مِّنْ بَرَأءِهِ، مُتَطَوِّلٍ عَلَي جَمِيعٍ مِّنْ أَنْشَاءِهِ.

يُلْحِظُ كُلَّ عَيْنٍ وَ الْعَيْنُونَ لِأَنَّهُ أَرَاهُ.

کریم و بردبار و شکیباست. رحمت اش جهان شمول و عطایش منت گذار. در انتقام بی شتاب و در کیفر سزاواران عذاب، صبور و شکیباست. بر نماندگان آگاه و بر درون ها دانا. پوشیده ها بر او آشکار و پنهان ها بر او روشن است. او راست فراگیری و چیرگی بر هر هستی. نیروی آفریدگان از او و توانایی بر هر پدیده ویژه اوست. او را همانندی نیست و هموست ایجادگر هر موجود در تاریکستان لاشیء. جاودانه و زنده و عدل گستر. جز او خداوندی نباشد و اوست ارجمند و حکیم.

دیده ها را بر او راهی نیست و اوست دریابنده دیده ها. بر پنهانی ها آگاه و بر کارها داناست. کسی از دیدن به وصف او نرسد و بر چگونگی او از نماندگان آشکار دست نیابد مگر، او - عَزَّوَجَلَّ - خود، راه نماید و بشناساند.

كَرِيمٌ حَلِيمٌ دُونََاتٍ، قَدْ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَتُهُ وَ مَنْ عَالِيَهُمْ بِنِعْمَتِهِ. لَا يَعْجَلُ بِإِنْتِقَامِهِ، وَلَا يُبَادِرُ إِلَيْهِمْ بِمَا اسْتَحَقُّوا مِنْ عَذَابِهِ. فَذَقَهُمُ السَّرَائِرَ وَ عَلِمَ الضَّمَائِرَ، وَ لَمْ تَخَفْ عَلَيْهِ الْمَكُونَاتُ وَلَا اسْتَبَهَتْ عَلَيْهِ الْخَفِيَّاتُ. لَهُ الْإِحْاطَةُ بِكُلِّ شَيْءٍ، وَ الْغَلْبَةُ عَلَي كُلِّ شَيْءٍ وَ الْقُوَّةُ فِي كُلِّ شَيْءٍ وَ الْقُدْرَةُ عَلَي كُلِّ شَيْءٍ وَ لَيْسَ مِثْلَهُ شَيْءٌ. وَ هُوَ مُنْشِئُ الشَّيْءِ حِينَ لَا شَيْءَ دَائِمٌ حَيٌّ وَ قَائِمٌ بِالْقِسْطِ، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ.

جَلَّ عَنَّا أَنْ تُدْرِكَهُ الْأَبْصَارُ وَ هُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَ هُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ. لَا يَلْحَقُ أَحَدٌ وَ صَفَهُ مِنْ مُعَايَنَةٍ، وَلَا يَجِدُ أَحَدٌ كَيْفَ هُوَ مِنْ سِرِّهِ وَ عَلَانِيَةٍ إِلَّا بِمَادَلٍّ عَزَّوَجَلَّ عَلَي نَفْسِهِ.

وَأَشْهَدُ أَنَّهُ اللهُ الَّذِي مَلَأَ الدَّهْرَ فُؤُسُهُ، وَالَّذِي يَغْشَى
الْأَبَدَ نُورُهُ، وَالَّذِي يُنْفِذُ أَمْرَهُ بِالْمُشَاوَرَةِ مُشِيرٍ وَلاَمِعُهُ
شَرِيكٌ فِي تَقْدِيرِهِ وَلا يُعَاوَنُ فِي تَدْبِيرِهِ. صَوَّرَ مَا ابْتَدَعَ
عَلَى غَيْرِ مِثَالٍ، وَخَلَقَ مَا خَلَقَ بِلا مَعُونَةٍ مِنْ أَحَدٍ وَلا
تَكْلُفٍ وَلا اِخْتِيَالٍ. أَنْشَأَهَا فَكَانَتْ وَبَرَّأَهَا فَبَانَتْ.

فَهُوَ اللهُ الَّذِي لا إِلهَ إِلاَّ هُوَ الْمُتَمُّنُ الصَّنِيعَةُ، أَحْسَنُ
الصَّنِيعَةِ، الْعَدْلُ الَّذِي لا يُجُورُ، وَالْأَكْرَمُ الَّذِي تَرْجِعُ إِلَيْهِ
الْأُمُورُ.

وَأَشْهَدُ أَنَّهُ اللهُ الَّذِي تَوَاضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِعَظَمَتِهِ، وَذَلَّ
كُلُّ شَيْءٍ لِعِزَّتِهِ، وَاسْتَسَلَّمَ كُلُّ شَيْءٍ لِقُدْرَتِهِ، وَخَضَعَ كُلُّ
شَيْءٍ لِهَيْبَتِهِ. مَلِكُ الْأَمْلاِكِ وَ مَفْلَكُ الْأَفْلاَكِ
وَمُسَخَّرُ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ، كُلُّ يَجْرِي لِأَجْلِ مُسَمِّي.
يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلى اللَّيْلِ يَطْلُبُهُ
حَثِيئًا. قَاصِمٌ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ وَ مُهْلِكٌ كُلِّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ.

و گواهی می دهم که او «الله» است. همو که تنزهش
سراسر روزگاران را فراگیر و نورش ابدیت را شامل است. بی
مشاور، فرمانش را اجرا، بی شریک تقدیرش را امضا و بی یاور
سامان دهی فرماید. صورت آفرینش او را الگویی نبوده و آفریدگان
را بدون یاور و رنج و چاره جویی، هستی بخشیده است. جهان
با ایجاد او موجود و با آفرینش او پدیدار شده است.

پس اوست «الله» که معبودی به جز او نیست. همو که
صنعتش استوار است و ساختمان آفرینشش زیبا. دادگری است
که ستم روا نمی دارد و کریمی که کارهاییه او بازمی گردد.

و گواهی می دهم که او «الله» است که آفریدگان در برابر
بزرگی اش فروتن و در مقابل عزتش رام و به توانایی اش تسلیم
و به هیبت و بزرگی اش فروتن اند. پادشاه هستی ها و
چرخاننده سپهرها و رام کننده آفتاب و ماه که هر یک تا آجل معین
جریان یابند. او پرده شب را به روز و پرده روز را - که شتابان در
پی شب است - به شب پیچد. اوست شکننده هر ستمگر
سرکش و نابودکننده هر شیطان رانده شده.

نه او را ناسازی باشد و نه برایش انباز و مانندی. یکتا و بی
نیاز، نه زاده و نه زاینده شده، او را همتایی نبوده، خداوند یگانه و
پروردگار بزرگوار است. بخواهد و به انجام رساند. اراده کند و
حکم نماید. بداند و بشمارد. بمیراند و زنده کند. نیازمند و بی نیاز
گرداند. بخنداند و بگریاند. نزدیک آورد و دور برد. بازدارد و عطا کند.
او راست پادشاهی و ستایش. به دست توانی اوست تمام
نیکی. و هموست بر هر چیز توانا.

شب را در روز و روز را در شب فرو برد. معبودی جز او
نیست؛ گران مایه و آمرزنده؛ اجابت کننده دعا و افزاینده عطا، بر
شمارنده نفس ها؛ پروردگار پری و انسان. چیزی بر او مشکل
ننماید، فریاد فریادکنندگان او را آزرده نکند و اصرار اصرارکنندگان او
را به ستوه نیاورد.

لَمْ يَكُنْ لَهُ صِدٌّ وَلا مَعَهُ نِدٌّ أَحَدٌ صَمَدٌ لَمْ يَلِدْ وَلا يُولَدْ
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ. إِلهٌ وَاحِدٌ وَرَبُّ ما جَدُّ يَشَاءُ
فَيُمِضِي، وَيُرِيدُ فَيَقْضِي، وَيَعْلَمُ فَيُحْصِي، وَيُمِيتُ وَيُحْيِي،
وَيُفْقِرُ وَيُعْنِي، وَيُضْحِكُ وَيَبْكِي، (وَيُدْنِي وَيُقْصِي) وَيَمْنَعُ
وَ يُعْطِي، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَ هُوَ عَلى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ.

يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ، لا إِلهَ
إِلاَّ هُوَ الْعَزِيزُ الْعَفَّارُ. مُسْتَجِيبُ الدُّعَاءِ وَمُجْزِلُ الْعَطَاءِ،
مُحْصِي الْأَنْفَاسِ وَ رَبُّ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ، الَّذِي لا يُشْكَلُ عَلَيْهِ
شَيْءٌ، وَ لا يُضْجِرُهُ صِرَاحُ الْمُسْتَصْرِخِينَ وَ لا يُبْرِمُهُ
إِلْحَاحُ الْمُلْحِينَ.

الْعَاصِمِ لِلصَّالِحِينَ، وَالْمَوْفِقُ لِلْمُفْلِحِينَ، وَ مَوْلَى
الْمُؤْمِنِينَ وَرَبُّ الْعَالَمِينَ. الَّذِي اسْتَحَقَّ مِنْ كُلِّ مَنْ خَلَقَ
أَنْ يَشْكُرَهُ وَيَحْمَدَهُ (علي كل حال).

نیکوکاران را نگاهدار، رستگاران را یار، مؤمنان را صاحب
اختیار و جهانیان را پروردگار است؛ آن که در همه احوال سزاوار
سپاس و ستایش آفریدگان است.

أَحْمَدُهُ كَثِيرًا وَأَشْكُرُهُ دَائِمًا عَلَي السَّرَّاءِ وَالصَّرَّاءِ
وَالشَّدَةِ وَالرَّخَاءِ، وَأَوْمِنُ بِهِ وَ بِمَلَانِكَتِهِ وَكُنْبِهِ وَرُسُلِهِ.
أَسْمَعُ لِأَمْرِهِ وَأَطِيعُ وَأَبَادِرُ إِلَي كُلِّ مَا يَرْضَاهُ وَأَسْتَسَلِمُ
لِمَاقِضَاهُ، رَغْبَةً فِي طَاعَتِهِ وَ خَوْفًا مِنْ عُقُوبَتِهِ، لِأَنَّهُ اللهُ
الَّذِي لَا يُؤْمَنُ مَكْرَهُ وَلَا يُخَافُ جَوْرَهُ.

او را ستایش فراوان و سپاس جاودانه می گویم بر شادی و
رنج و بر آسایش و سختی و به او و فرشتگان و نبشته ها و
فرستاده هایش ایمان داشته، فرمان او را گردن می گذارم و
اطاعت می کنم؛ و به سوی خشنودی او می شتابم و به حکم
او تسلیمم؛ چرا که به فرمانبری او شائق و از کیفر او ترسانم.
زیرا او خدایی است که کسی از مکرش در امان نبوده و از بی
عدالتیش ترسان نباشد (زیرا او را ستمی نیست).

بخش دوم: فرمان الهی برای مطلبی مهم

وَأَفِرُّهُ عَلَي نَفْسِي بِالْعُبُودِيَّةِ وَ أَشْهَدُ لَهُ بِالرُّبُوبِيَّةِ،
وَأُؤَدِّي مَا أَوْحِيَ بِهِ إِلَي حَدْرًا مِنْ أَنْ لَا أَفْعَلَ فَتَحَلَّ بِي
مِنْهُ قَارِعَةٌ لَا يَدْفَعُهَا عَنِّي أَحَدٌ وَإِنْ عَظُمَتْ حِيلَتُهُ وَصَفَتْ
خُلَّتُهُ

و اکنون به عبودیت خویش و پروردگاری او گواهی می دهم.
و وظیفه خود را در آن چه وحی شده انجام می دهم مباد که از
سوی او عذابی فرود آید که کسی یاری دورساختن آن از من
نباشد. هر چند توانش بسیار و دوستی اش (با من) خالص
باشد.

- لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ - لِأَنَّهُ قَدْ عَلِمَنِي أَنِّي إِنْ لَمْ أَبْلُغْ مَا أَنْزَلَ
إِلَيَّ (فِي حَقِّ عَلَي) فَمَا بَلَّغْتُ رِسَالَتَهُ، وَقَدْ ضَمِنَ لِي
تَبَارَكَ وَتَعَالَى الْعِصْمَةَ (مِنَ النَّاسِ) وَ هُوَ اللهُ الْكَافِي
الْكَرِيمُ.

- معبودی جز او نیست - چرا که اعلام فرموده که اگر آن چه
(درباره ی علی) نازل کرده به مردم نرسانم، وظیفه رسالتش را
انجام نداده ام؛ و خداوند تبارک و تعالی امنیت از [آزار] مردم را
برایم تضمین کرده و البته که او بسنده و بخشنده است.

فَأُوحِي إِلَي: (بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، يَا
أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ - فِي عَلَي يَعْني
فِي الْخِلَافَةِ لِعلي بْنِ أَبِي طَالِبٍ - وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتُ
رِسَالَتَهُ وَ اللهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ).

پس آنگاه خداوند چنین وحی ام فرستاد: «به نام خداوند
همه مهر مهرورز. ای فرستاده ما! آن چه از سوی پروردگارت
درباره علی و خلافت او بر تو فرود آمده بر مردم ابلاغ کن، وگرنه
رسالت خداوندی را به انجام نرسانده ای؛ و او تو را از آسیب
مردمان نگاه می دارد.»

مَعَاشِرَ النَّاسِ، مَا قَصَّرْتُ فِي تَبْلِيغِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى إِلَيَّ، وَ أَنَا أَبَيِّنُ لَكُمْ سَبَبَ هَذِهِ الْآيَةِ: إِنَّ جِبْرَائِيلَ هَبَطَ إِلَيَّ مِرَاراً ثَلَاثاً يَأْمُرُنِي عَنِ السَّلَامِ رَبِّي - وَ هُوَ السَّلَامُ - أَنْ أَقْرَمَ فِي هَذَا الْمَشْهَدِ فَأَعْلَمَ كُلَّ أَبْيَضٍ وَأَسْوَدٍ: أَنَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ أَخِي وَ وَصِيِّ وَ خَلِيفَتِي (عَلِيَّ أُمَّتِي) وَ الْإِمَامُ مِنْ بَعْدِي، الَّذِي مَحَلُّهُ مِنِّي مَحَلُّ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلَّا أَنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي وَ هُوَ وَلِيُّكُمْ بَعْدَ اللَّهِ وَ رَسُولِهِ.

وَقَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى عَلَيَّ بِذَلِكَ آيَةً مِنْ كِتَابِهِ (هي): (إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ)، وَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ الَّذِي أَقَامَ الصَّلَاةَ وَ آتَى الزَّكَاةَ وَ هُوَ رَاكِعٌ يُرِيدُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي كُلِّ حَالٍ.

هان مردمان! آنچه بر من فرود آمده، در تبلیغ آن کوتاهی نکرده ام و حال برایتان سبب نزول آیه را بیان می کنم: همانا جبرئیل سه مرتبه بر من فرود آمد از سوی سلام، پروردگرم - که تنها او سلام است - فرمانی آورد که در این مکان به پا خیزم و به هر سفید و سیاهی اعلام کنم که علی بن ابی طالب برادر، وصی و جانشین من در میان امت و امام پس از من بوده. جایگاه او نسبت به من به سان هارون نسبت به موسی است، لیکن پیامبری پس از من نخواهد بود او (علی)، صاحب اختیارات پس از خدا و رسول است؛

و پروردگرم آیه ای بر من نازل فرموده که: «همانا ولی، صاحب اختیار و سرپرست شما، خدا و پیامبر او و ایمانیان هستند که نماز به پا می دارند و در حال رکوع زکات می پردازند.» و هر آینه علی بن ابی طالب نماز به پا داشته و در رکوع زکات پرداخته و پیوسته خداخواه است.

وَسَأَلْتُ جِبْرَائِيلَ أَنْ يَسْتَعْفِيَ لِي (السَّلَام) عَنْ تَبْلِيغِ ذَلِكَ إِلَيْكُمْ - أَيُّهَا النَّاسُ - لِعِلْمِي بِقَلَّةِ الْمُتَّقِينَ وَ كَثْرَةِ الْمُنَافِقِينَ وَ إِدْعَالِ اللَّانِمِينَ وَ حَيْلِ الْمُسْتَهْزِئِينَ بِالْإِسْلَامِ، الَّذِينَ وَصَفَهُمُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ بِأَنَّهُمْ يَقُولُونَ بِاللَّسِنَتِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ، وَ يَحْسَبُونَهُ هِينًا وَ هُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ.

وَ كَثْرَةَ آذَانِهِمْ لِي غَيْرَ مَرَّةٍ حَتَّى سَمَوْنِي أُذُنًا وَ رَعَمُوا أَنِّي كَذَلِكَ لِكَثْرَةِ مُلَاذَمَتِهِ إِلَيَّ وَ إِقْبَالِي عَلَيْهِ (وَ هَوَاهُ وَ قَبُولِهِ مِنِّي) حَتَّى أَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي ذَلِكَ (وَ مِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذِنُونَ النَّبِيَّ وَ يَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ، قُلْ أُذُنٌ - عَلِيُّ الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُ أُذُنٌ) - خَيْرٌ لَكُمْ، يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ يُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ (الْآيَةُ).

و من از جبرئیل درخواستم که از خداوند سلام اجازه کند و مرا از این مأموریت معاف فرماید. زیرا کمی پرهیزگاران و فرونی منافقان و دسیسه ملامت گران و مکر مسخره کنندگان اسلام را می دانم؛ همانان که خداوند در کتاب خود در وصفشان فرموده: «به زبان آن را می گویند که در دل هایشان نیست و آن را اندک و آسان می شمارند حال آن که نزد خداوند بس بزرگ است.»

و نیز از آن روی که منافقان بارها مرا آزار رسانیده تا بدانجا که مرا اُذُن [سخن شنو و زودباور] نامیده اند، به خاطر همراهی افزون علی با من و رویکرد من به او و تمایل و پذیرش او از من، تا بدانجا که خداوند در این موضوع آیه ای فرو فرستاده: « و از آناند کسانی که پیامبر خدا را می آزارند و می گویند: او سخن شنو و زودباور است. بگو: آری سخن شنو است. - بر علیه آنان که گمان می کنند او تنها سخن می شنود - لیکن به خیر شماست، او (پیامبر صلی الله علیه و آله) به خدا ایمان دارد و مؤمنان را تصدیق می کند و راستگو می انگارد.»

وَلَوْ شِئْتُ أَنْ أُسَمِّيَ الْفَائِلِينَ بِذَلِكَ بِأَسْمَائِهِمْ لَسَمَّيْتُ
وَأَنْ أُؤَمِّيَ إِلَيْهِمْ بِأَعْيَانِهِمْ لِأَوْمَاتٍ وَأَنْ أُدَلَّ عَلَيْهِمْ لَدَلَّتُ،
وَلِكِنِّي وَاللَّهِ فِي أُمُورِهِمْ قَدْ تَكَرَّمْتُ. وَكُلُّ ذَلِكَ لَا يَرْضِي
اللَّهُ مِنِّي إِلَّا أَنْ أُبَلِّغَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيَّ (فِي حَقِّ عَلِيٍّ)، ثُمَّ
تلا: (يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ - فِي حَقِّ
عَلِيٍّ - وَ إِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ
النَّاسِ).

و اگر می خواستم نام گویندگان چنین سخنی را بر زبان
آورم و یا به آنان اشارت کنم و یا مردمان را به سوبشان هدایت
کنم [که آنان را شناسایی کنند] می توانستم. لیکن سوگند به
خدا در کارشان کرامت نموده لب فروبستم. با این حال خداوند از
من خشنود نخواهد گشت مگر این که آن چه در حق علی عیه
السلام فرو فرستاده به گوش شما برسانم. سپس پیامبر صلی
الله علیه و آله چنین خواند: «ی پیامبر ما! آن چه از سوی
پروردگارت بر تو نازل شده - در حقّ علی - ابلاغ کن؛ وگرنه کار
رسالتش را انجام نداده ای. و البته خداوند تو را از آسیب مردمان
نگاه می دارد.»

بخش سوم: اعلان رسمی ولایت و امامت دوازده امام علیهم السلام

فَاعْلَمُوا مَعَاشِرَ النَّاسِ (ذَلِكَ فِيهِ وَأَفْهَمُوهُ وَعَلَّمُوا)
أَنَّ اللَّهَ قَدْ نَصَبَهُ لَكُمْ وَلِيًّا وَإِمَامًا فَرَضَ طَاعَتَهُ عَلَيَّ
الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَ عَلَيَّ التَّابِعِينَ لَهُمْ بِإِحْسَانٍ، وَ
عَلَيَّ الْبَادِي وَالْحَاضِرِ، وَ عَلَيَّ الْعَجَمِيِّ وَالْعَرَبِيِّ، وَالْحُرِّ
وَالْمَمْلُوكِ وَالصَّغِيرِ وَالْكَبِيرِ، وَ عَلَيَّ الْأَبْيَضِ وَالْأَسْوَدِ،
وَ عَلَيَّ كُلِّ مُوَحَّدٍ.

هان مردمان! بدانید این آیه درباره اوست. زرفی آن را فهم
کنید و بدانید که خداوند او را برایتان صاحب اختیار و امام قرار
داده، پیروی او را بر مهاجران و انصار و آنان که به نیکی از ایشان
پیروی می کنند و بر صحرائنشینان و شهروندان و بر عجم و عرب
و آزاد و برده و بر کوچک و بزرگ و سفید و سیاه و بر هر
یکتاپرست لازم شمرده است.

مَاضٍ حُكْمُهُ، جازٍ قَوْلُهُ، نَافِذٍ أَمْرُهُ، مَلْعُونٍ مَنْ
خَالَفَهُ، مَرْحُومٍ مَنْ تَبِعَهُ وَ صَدَقَهُ، فَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلِمَنْ
سَمِعَ مِنْهُ وَ أَطَاعَ لَهُ.

[هشدار که] اجرائی فرمان و گفتار او لازم و امرش نافذ
است. ناسازگارش رانده، پیرو و باورکننده اش در مهر و شفقت
است. هر آینه خداوند، او و شنوایان سخن او و پیروان راهش را
آمرزیده است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُ آخِرُ مَقَامٍ أَقْوَمُهُ فِي هَذَا الْمَشْهَدِ،
فَاسْمَعُوا وَ أَطِيعُوا وَانْقَادُوا لِأَمْرِ (اللَّهِ) رَبِّكُمْ، فَإِنَّ اللَّهَ
عَزَّوَجَلَّ هُوَ مَوْلَاكُمْ وَإِلَاهُكُمْ، ثُمَّ مِنْ دُونِهِ رَسُولُهُ وَنَبِيُّهُ
الْمَخَاطِبُ لَكُمْ، ثُمَّ مِنْ بَعْدِي عَلِيٌّ وَوَلِيُّكُمْ وَ إِمَامُكُمْ
بِأَمْرِ اللَّهِ رَبِّكُمْ، ثُمَّ الْإِمَامَةُ فِي دُرِّيَّتِي مِنْ وُلْدِهِ إِلَيَّ يَوْمَ
تَلْفُؤَنَّ اللَّهُ وَرَسُولَهُ.

هان مردمان! آخرین بار است که در این اجتماع به پا
ایستاده ام. پس بشنوید و فرمان حق را گردن گذارید؛ چرا که
خداوند عزوجل صاحب اختیار و ولی و معبود شماست؛ و پس از
خداوند ولی شما، فرستاده و پیامبر اوست که اکنون در برابر
شماست و با شما سخن می گوید. و پس از من به فرمان
پروردگار، علی ولی و صاحب اختیار و امام شماست. آن گاه
امامت در فرزندان من از نسل علی خواهد بود. این قانون تا
برپایی رستاخیز که خدا و رسول او را دیدار کنید دوام دارد.

لَا حَلَالَ إِلَّا مَا أَحَلَّهُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَهُمْ، وَلَا حَرَامَ إِلَّا مَا حَرَّمَهُ اللَّهُ (عَلَيْكُمْ) وَرَسُولُهُ وَهُمْ، وَاللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَرَفَنِي الْحَلَالَ وَالْحَرَامَ وَأَنَا أَفْضَيْتُ بِمَا عَلَّمَنِي رَبِّي مِنْ كِتَابِهِ وَحَلَالِهِ وَحَرَامِهِ إِلَيْهِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، (فَضَّلُوهُ). مَا مِنْ عِلْمٍ إِلَّا وَقَدْ أُحْصَاهُ اللَّهُ فِي، وَكُلُّ عِلْمٍ عَلَّمْتُ فَقَدْ أُحْصِيْتُهُ فِي إِمَامِ الْمُتَّقِينَ، وَمَا مِنْ عِلْمٍ إِلَّا وَقَدْ عَلَّمْتُهُ عَلِيًّا، وَهُوَ الْإِمَامُ الْمُبِينُ (الَّذِي ذَكَرَهُ اللَّهُ فِي سُورَةِ يَس: (وَ كُلِّ شَيْءٍ أُحْصِيْنَاهُ فِي إِمَامِ مُبِينٍ).

مَعَاشِرَ النَّاسِ، لَا تَضَلُّوا عَنْهُ وَلَا تَنْفَرُوا مِنْهُ، وَلَا تَسْتَنْكِفُوا عَنْ وَلَا يَتِيهِ، فَهُوَ الَّذِي يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَيَعْمَلُ بِهِ، وَيُزْهِقُ الْبَاطِلَ وَيَنْهِي عَنْهُ، وَلَا تَأْخُذْهُ فِي اللَّهِ لَوْمَةٌ لَائِمٌ. أَوَّلُ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ (لَمْ يَسْبِقْهُ إِلَى الْإِيمَانِ بِي أَحَدٌ)، وَالَّذِي فَدَى رَسُولَ اللَّهِ بِنَفْسِهِ، وَالَّذِي كَانَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا أَحَدٌ يَعْبُدُ اللَّهَ مَعَ رَسُولِهِ مِنَ الرِّجَالِ غَيْرُهُ.

(أَوَّلُ النَّاسِ صَلَاةً وَ أَوَّلُ مَنْ عَبَدَ اللَّهَ مَعِي. أَمَرْتُهُ عَنِ اللَّهِ أَنْ يَنَامَ فِي مَضْجَعِي، فَفَعَلَ فَادِيًا لِي بِنَفْسِهِ).

روا نیست، مگر آن چه خدا و رسول او و امامان روا دانند؛ و ناروا نیست مگر آن چه آنان ناروا دانند. خداوند عروجل، هم روا و هم ناروا را برای من بیان فرموده و آن چه پروردگارم از کتاب خویش و حلال و حرامش به من آموخته در اختیار علی نهاده ام.

هان مردمان! او را برتر بدانید. چرا که هیچ دانشی نیست مگر اینکه خداوند آن را در جان من نبشته و من نیز آن را در جان پیشوای پرهیزکاران، علی، ضبط کرده ام. او (علی) پیشوای روشنگر است که خداوند او را در سوره یاسین یاد کرده که: «دانش هر چیز را در امام روشنگر برشمردم ایم...»

هان مردمان! از علی رو برنتابید. و از امامتش نگریزید. و از سرپرستی اش رو برنگردانید. او [شما را] به درستی و راستی خوانده و [خود نیز] بدان عمل نماید. او نادرستی را نابود کند و از آن بازدارد. در راه خدا نکوهش نکوهش گران او را از کار باز ندارد. او نخستین مؤمن به خدا و رسول اوست و کسی در ایمان، به او سبقت نجسته. و همو جان خود را فدای رسول الله نموده و با او همراه بوده است تنها اوست که همراه رسول خدا عبادت خداوند می کرد و جز او کسی چنین نبود.

اولین نمازگزار و پرستشگر خدا به همراه من است. از سوی خداوند به او فرمان دادم تا [در شب هجرت] در بستر من بیارم و او نیز فرمان برده، پذیرفت که جان خود را فدای من کند.

هان مردمان! او را برتر دانید، که خداوند او را برپا کرده است. پیشوایی او را بپذیرید، که خداوند او را برپا کرده است.

هان مردمان! او از سوی خدا امام است و هرگز خداوند توبه منکر او را نپذیرد و او را نیامرزد. این است روش قطعی خداوند درباره ناسازگار علی و هرآینه او را به عذاب دردناک پایدار کیفر کند. از مخالفت او بهراسید و گرنه در آتشی درخواهید شد که آتش گیره آن مردمانند؛ و سنگ، که برای حق ستیزان آماده شده است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، فَضَّلُوهُ فَقَدْ فَضَّلَهُ اللَّهُ، وَأَقْبَلُوهُ فَقَدْ نَصَبَهُ اللَّهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُ إِمَامٌ مِنَ اللَّهِ، وَلَنْ يَنْتُوبَ اللَّهُ عَلَيَّ أَحَدٌ أَنْكَرَ وَلَا يَتِيَهُ وَلَنْ يَغْفِرَ لَهُ، حَتَّمَا عَلَيَّ اللَّهُ أَنْ يَفْعَلَ ذَلِكَ بِمَنْ خَالَفَ أَمْرَهُ وَأَنْ يُعَذِّبَهُ عَذَابًا نُكْرًا أَبَدًا الْأَبَادِ وَ دَهْرَ الدُّهُورِ. فَاحْذَرُوا أَنْ تُخَالِفُوهُ. فَتَضَلُّوا نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، بِي - وَاللَّهِ - بَشَرًا أَوْلُونَ مِنَ النَّبِيِّينَ
وَالْمُرْسَلِينَ، وَأَنَا - (وَاللَّهِ) - خَاتَمَ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ
وَالْحُجَّةَ عَلَيَّ جَمِيعِ الْمَخْلُوقِينَ مِنْ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِينَ. فَمَنْ شَكَ فِي ذَلِكَ فَقَدْ كَفَرَ كُفْرَ الْجَاهِلِيَّةِ
الْأُولَى وَمَنْ شَكَ فِي شَيْءٍ مِنْ قَوْلِي هَذَا فَقَدْ شَكَ فِي كُلِّ
مَا أَنْزَلَ إِلَيَّ، وَمَنْ شَكَ فِي وَاحِدٍ مِنَ الْأَنْمَةِ فَقَدْ شَكَ فِي
الْكُلِّ مِنْهُمْ، وَالشَّاكُّ فِيْنَا فِي النَّارِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، حَبَانِي اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ بِهَذِهِ الْفَضِيلَةِ مَنْأً
مِنْهُ عَلَيَّ وَ إِحْسَانًا مِنْهُ إِلَيَّ وَلَا إِلَاهَ إِلَّا هُوَ، أَلَا لَهُ الْحَمْدُ
مِنِّي أَبَدَ الْأَبَدِينَ وَدَهْرَ الدَّاهِرِينَ وَ عَلَيَّ كُلِّ حَالٍ.

هان مردمان! به خدا سوگند که پیامبران پیشین به ظهورم
مزده داده اند و اکنون من فرجام پیامبران و برهان بر آفریدگان
آسمانیان و زمینیانم. آن کس که راستی و درستی مرا باور نکند
به کفر جاهلی درآمده و تردید در سخنان امروزم همسنگ تردید
در تمامی محتوای رسالت من است، و شک و ناپاوری در امامت
یکی از امامان، به سان شک و ناپاوری در تمامی آنان است. و
هرآینه جایگاه ناپاوران ما آتش دوزخ خواهد بود.

هان مردمان! خداوند عزوجل از روی منت و احسان خویش
این برتری را به من پیشکش کرد و البته که خدایی جز او نیست.
آگاه باشید: تمامی ستایش ها در همه روزگاران و در هر حال و
مقام ویژه اوست.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، فَضَّلُوا عَلَيَّ فَإِنَّهُ أَفْضَلُ النَّاسِ بَعْدِي
مَنْ ذَكَرَ وَأَنْتِي مَا أَنْزَلَ اللَّهُ الرَّزْقَ وَبَقِيَ الْخَلْقُ.

مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ، مَعْضُوبٌ مَعْضُوبٌ مَنْ رَدَّ عَلَيَّ قَوْلِي
هَذَا وَلَمْ يُوَافِقْهُ.

أَلَا إِنَّ جِبْرَيْلَ بْنَ خَبْرَةَ عَنِ اللَّهِ تَعَالَى بِذَلِكَ وَيَقُولُ:
«مَنْ عَادِي عَلِيًّا وَلَمْ يَتَوَلَّهُ فَعَلَيْهِ لَعْنَتِي وَ غَضَبِي»، (وَ
لِنَنْظُرُ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِعَدِّ وَتَقُوَالله - أَنْ تُخَالِفُوهُ فَتَزَلَّ قَدَمٌ
بَعْدَ ثُبُوتِهَا - إِنَّ اللَّهَ حَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ).

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُ جَنْبُ اللَّهِ الَّذِي ذَكَرَ فِي كِتَابِهِ
الْعَزِيزِ، فَقَالَ تَعَالَى (مُخْبِرًا عَمَّنْ يُخَالِفُهُ): (أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ
بِأَخْسَرَتَا عَلِيٍّ مَا قَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ).

هان مردمان! عل را برتر دانید؛ که او برترین مردمان از مرد
و زن پس از من است؛ تا آن هنگام که آفریدگان پایدارند و روزی
شان فرود آید.

دور دورباد از درگاه مهر خداوند و خشم خشم باد بر آن که
این گفته را نپذیرد و با من سازگار نباشد!

هان! بدانید جبرئیل از سوی خداوند خیرم داد: «هر آن که با
علی بستیزد و بر ولایت او گردن نگذارد، نفرین و خشم من بر او
باد!» البته بایست که هر کس بنگرد که برای فردای رستخیز
خود چه پیش فرستاده. [هان!] تقوا پیشه کنید و از ناسازگاری با
علی بپرهیزید. مباد که گام هایتان پس از استواری درگذرد. که
خداوند بر کردارتان آگاه است.

هان مردمان! همانا او هم جوار و همسایه خداوند است
که در نبشته ی عزیز خود او را یاد کرده و درباره ستیزندگان با او
فرموده: «تا آنکه مبادا کسی در روز رستخیز بگوید: افسوس که
درباره همجوار و همسایه ی خدا کوتاهی کردم...»

مَعَاشِرَ النَّاسِ، تَدَبَّرُوا الْقُرْآنَ وَ أَفْهَمُوا آيَاتِهِ وَانظُرُوا
إِلَى مُحْكَمَاتِهِ وَلَا تَتَّبِعُوا مِثْلَ مِثْلَيْهِ، فَوَاللَّهِ لَنْ يُبَيِّنَ لَكُمْ
زَوَاجِرَهُ وَلَنْ يُوضِحَ لَكُمْ تَفْسِيرَهُ إِلَّا الَّذِي أَنَا أَخِيذٌ بِيَدِهِ
وَمُصْعِدُهُ إِلَيَّ وَشَانِلٌ بَعْضِهِ (وَ رَافِعُهُ بِيَدِي) وَ مُعْلِمُكُمْ:
أَنْ مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ، وَ هُوَ عَلِيٌّ بِنُ أَبِي
طَالِبٍ أَخِي وَ وَصِيِّي، وَ مُوَالَاتُهُ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَنْزَلَهَا
عَلَيَّ.

هان مردمان! در قرآن اندیشه کنید و ژرفی آیات آن را
دریابید و بر محکاماتش نظر کنید و از متشابهاتش پیروی ننمایید.
پس به خدا سوگند که باطن ها و تفسیر آن را آشکار نمی کند
مگر همین که دست و بازوی او را گرفته و بالا آورده ام و اعلام
می دارم که: **هر آن که من سرپرست اویم، این علی
سرپرست اوست. و او علی بن ابی طالب است؛** برادر و
وصی من که سرپرستی و ولایت او حکمی است از سوی خدا
که بر من فرستاده شده است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ عَلِيًّا وَ الطَّيِّبِينَ مِنْ وُلْدِي (مَنْ
صَلِبِهِ) هُمْ النَّقْلُ الْأَصْغَرُ، وَ الْقُرْآنُ النَّقْلُ الْأَكْبَرُ، فَكُلُّ
وَاحِدٍ مِنْهُمَا مُنْبِئٌ عَنِ صَاحِبِهِ وَ مُوَافِقٌ لَهُ، لَنْ يَفْتَرِقَا
حَتَّى يَرِدَا عَلِيَّ الْحَوْضِ.

هان مردمان! همانا علی و پاکان از فرزندانم از نسل او،
یادگار گران سنگ کوچک ترند و قرآن یادگار گران سنگ بزرگ تر.
هر يك از این دو از دیگر همراه خود خبر می دهد و با آن سازگار
است. آن دو هرگز از هم جدا نخواهند شد تا در حوض کوثر بر
من وارد شوند.

أَلَا إِنَّهُمْ أَمْنَاءُ اللَّهِ فِي خَلْقِهِ وَ حُكَامُهُ فِي أَرْضِهِ.
أَلَا وَقَدْ أَدْبَيْتُ.

هان! بدانید که آنان امانتداران خداوند در میان آفریدگان و
حاکمان او در زمین اویند.

أَلَا وَقَدْ بَلَّغْتُ، أَلَا وَقَدْ أَسْمَعْتُ، أَلَا وَقَدْ أَوْضَحْتُ، أَلَا وَ
إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ وَ أَنَا قُلْتُ عَنِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، أَلَا إِنَّهُ لَا
«أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ» غَيْرَ أَخِي هَذَا، أَلَا لَا تَجِلُّ إِمْرَةُ الْمُؤْمِنِينَ
بِعَدِي لِأَحَدٍ غَيْرِهِ.

هشدار که من وظیفه ی خود را ادا کردم. هشدار که من آن
چه بر عهده ام بود ابلاغ کردم و به گوشنتان رساندم و روشن
نمودم. بدانید که این سخن خدا بود و من از سوی او سخن
گفتم. هشدار که هرگز به جز این برادرم کسی نباید
امیرالمؤمنین خوانده شود. هشدار که پس از من امارت مؤمنان
بری کسی جز او روا نباشد.

ثم قال: «إيها النَّاسُ، مَنْ أَوْلِي بِكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ؟ قالوا:
الله و رَسُولُهُ. فَقَالَ: أَلَا مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ،
اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَ عَادِ مَنْ عَادَاهُ وَانصُرْ مَنْ نَصَرَهُ
وَاحْذَلْ مَنْ حَذَلَهُ.

سپس فرمود: **مردمان!** کیست سزاوارتر از شما به شما؟
گفتند خداوند و پیامبر او! سپس فرمود آگاه باشید! آن که من
سرپرست اویم، پس این علی سرپرست اوست! خداوند دوست
بدار آن را که سرپرستی او را بپذیرد و دشمن بدار هر آن که او را
دشمن دارد و یاری کن یار او را؛ و تنها گذار آن را که او را تنها
بگذارد.

بخش چهارم: بلند کردن امیرالمومنین علیه السلام بدست رسول خدا صلی الله علیه و آله

مَعَاشِرَ النَّاسِ، هَذَا عَلِيٌّ أَحِي وَ وَصِيي وَ واعي
عَلْمِي، وَ خَلِيفَتِي فِي أُمَّتِي عَلِيٌّ مَنْ آمَنَ بِي وَعَلِيٌّ تَفْسِيرِ
كِتَابِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَالذَّاعِي إِلَيْهِ وَالْعَامِلُ بِمَا يَرْضَاهُ
وَالْمُحَارِبُ لِأَعْدَائِهِ وَالْمُوَالِي عَلِيٍّ طَاعَتِهِ وَالنَّاهِي
عَنْ مَعْصِيَتِهِ. إِنَّهُ خَلِيفَةُ رَسُولِ اللَّهِ وَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْإِمَامُ الْهَادِي مِنَ اللَّهِ، وَ قَاتِلُ النَّاكِثِينَ وَالْقَاسِطِينَ
وَالْمَارِقِينَ بِأَمْرِ اللَّهِ. يَقُولُ اللَّهُ: (مَا يُبَدِّلُ الْقَوْلَ لَدِي).

بِأَمْرِكَ يَا رَبِّ أَقُولُ: اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَعَادِ مَنْ
عَادَاهُ (وَأَنْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ وَاخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ) وَالْعَنْ مَنْ
أَنْكَرَهُ وَاعْضِبْ عَلَيَّ مَنْ جَدَّ حَقَّهُ.

هان مردمان! این علی است برادر و وصی و نگاهبان
دانش من. و هموست جانشین من در میان امت و بر گروندگان
به من و بر تفسیر کتاب خدا که مردمان را به سوی او بخواند و
به آن چه موجب خشنودی اوست عمل کند و با دشمنانش
ستیز نماید. او پشتیبان فرمانبرداری خداوند و بازدارنده از
نافرمانی او باشد. همانا اوست جانشین رسول الله و فرمانروای
ایمانیان و پیشوای هدایتگر از سوی خدا و کسی که به فرمان
خدا با پیمان شکنان، رویگردانان از راستی و درستی و به
درفتگان از دین پیکار کند. خداوند فرماید: «فرمان من دگرگون
نخواهد شد.»

پروردگارا! اکنون به فرمان تو چنین می گویم: خداوند!
دوستداران او را دوست دار. و دشمنان او را دشمن دار.
پشتیبانان او را پشتیبانی کن. یارانش را یاری نما. خودداری
کنندگان از یاری اش را به خود رها کن. ناباورانش را از مهرت بران
و بر آنان خشم خود را فرود آور.

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَنْزَلْتَ الْآيَةَ فِي عَلِيٍّ وَلِيكَ عِنْدَنَّا ذَالِكَ
وَنَصَبِكَ إِيَّاهُ لِهَذَا الْيَوْمِ: (الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ
عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَ رَضِيتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا)، (وَ مَنْ يَبْتَغِ
غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ
الْخَاسِرِينَ). اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ أَنِّي قَدْ بَلَّغْتُ.

معبودا! تو خود در هنگام برپاداشتن او و بیان ولایتش نازل
فرمودی که: «امروز آیین شما را به کمال، و نعمت خود را بر
شما به اتمام رساندم، و اسلام را به عنوان دین شما
پسندیدم.» «و آن که به جز اسلام دینی را بجوید، از او پذیرفته
نبوده، در جهان دیگر در شمار زیانکاران خواهد بود.» خداوند، تو
را گواه می گیرم که پیام تو را به مردمان رساندم.

بخش پنجم: تاکید بر توجه امت به مسئله امامت

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّمَا أَكْمَلَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ دِينَكُمْ بِإِمَامَتِهِ.
فَمَنْ لَمْ يَأْتَمْ بِهِ وَبِمَنْ يَقُومُ مَقَامَهُ مِنْ وُلْدِي مِنْ صَلْبِهِ إِلَيَّ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالْعَرَضِ عَلَيَّ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ
حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ (فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ) وَ فِي النَّارِ هُمْ
خَالِدُونَ، (لَا يَخْفَفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ).

هان مردمان! خداوند عزوجل دین را با امامت علی تکمیل
فرمود. اینک آنان که از او و جانشینانش از فرزندان من و از نسل
او - تا برپایی رستاخیز و عرضه ی بر خدا - پیروی نکنند، در دو
جهان کرده هایشان بیهوده بوده در آتش دوزخ ابدی خواهند بود،
به گونه ی که نه از عذابشان کاسته و نه برایشان فرصتی
خواهد بود.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، هَذَا عَلَيَّ، أَنْصَرُّكُمْ لِي وَأَحْفَقُكُمْ بِي وَأَقْرُبُكُمْ إِلَيَّ وَأَعَزُّكُمْ عَلَيَّ، وَاللَّهُ عَزَّوَجَلَّ وَأَنَا عَنْهُ رَاضِيَانِ. وَ مَا نَزَلَتْ آيَةُ رِضَاً (فِي الْقُرْآنِ) إِلَّا فِيهِ، وَلَا خَاطَبَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَّا بَدَأَ بِهِ، وَلَا نَزَلَتْ آيَةٌ مَدْحٍ فِي الْقُرْآنِ إِلَّا فِيهِ، وَلَا شَهِدَ اللَّهُ بِالْجَنَّةِ فِي (هَلْ أَتَى عَلَيَّ الْإِنْسَانُ) إِلَّا لَهُ، وَلَا أَنْزَلَهَا فِي سِوَاهُ وَلَا مَدَحَ بِهَا غَيْرَهُ.

هان مردمان! این علی باورترین، سزاوارترین و نزدیک ترین و عزیزترین شما نسبت به من است. خداوند عزوجل و من از او خشنودیم. آیه رضایتی در قرآن نیست مگر این که درباره ی اوست. و خدا هرگاه ایمان آوردگان را خطابي نموده به او آغاز کرده [و او اولین شخص مورد نظر خدي متعال بوده است] . و آیه ی ستایشی نازل نگشته مگر درباره ی او. و خداوند در سوره ی «هل أتى علي الإنسان» گواهي بر بهشت [رفتن] نداده مگر بری او، و آن را در حق غیر او نازل نکرده و به آن جز او را نستوده است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، هُوَ نَاصِرٌ دِينِ اللَّهِ وَالْمَجَادِلُ عَنِ رَسُولِ اللَّهِ، وَ هُوَ التَّقِيُّ النَّفِيُّ الْهَادِي الْمُهْدِي. نَبِيُّكُمْ خَيْرُ نَبِيٍّ وَ وَصِيُّكُمْ خَيْرُ وَصِيٍّ (وَبَنُوهُ خَيْرُ الْأَوْصِيَاءِ).

هان مردمان! او یاور دین خدا و دفاع کننده ی از رسول اوست. او پرهیزکار پاکیزه و رهنمی ارشاد شده [به دست خود خدا] است. پیامبرتان برترین پیامبر، وصی او برترین وصی و فرزندان او برترین اوصیابند.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، ذُرِّيَّةُ كُلِّ نَبِيٍّ مِنْ صُلْبِهِ، وَ تُرْبَتِي مِنْ صُلْبِ (أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ) عَلِيٍّ.

هان مردمان! فرزندان هرپیامبر از نسل اویند و فرزندان من از صلب و نسل امیرالمؤمنین علی است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ إِبْلِيسَ أَخْرَجَ آدَمَ مِنَ الْجَنَّةِ بِالْحَسَدِ، فَلَاتَحْسُدُوهُ فَتَحْبِطَ أَعْمَالُكُمْ وَتَزَلَّ أَقْدَامُكُمْ، فَإِنَّ آدَمَ أَهْبِطَ إِلَيَّ الْأَرْضِ بِخَطِيئَةٍ وَاحِدَةٍ، وَهُوَ صَفْوَةُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، وَكَيْفَ بِكُمْ وَأَنْتُمْ أَنْتُمْ وَ مِنْكُمْ أَعْدَاءُ اللَّهِ،

هان مردمان! به راستی که شیطان اغواگر، آدم را با رشک از بهشت رانده مبدا شما به علی رشک ورزید که کرده هایتان نابود و گام هایتان لغزان خواهدشد. آدم به خاطر يك اشتباه به زمین هیبوط کرد و حال آن که برگزیده ی خدي عزوجل بود. پس چگونه خواهید بود شما و حال آن که شما شمايید و دشمنان خدا نیز از میان شمايید.

أَلَا وَ إِنَّهُ لَا يُبْغِضُ عَلِيًّا إِلَّا الشَّقِيُّ، وَ لَا يُؤَالِي عَلِيًّا إِلَّا تَقِيٌّ، وَ لَا يُؤْمِنُ بِهِ إِلَّا مُؤْمِنٌ مُخْلِصٌ.

آگاه باشید! که با علی نمی ستیزد مگر بی سعادت. و سرپرستی او را نمی پذیرد مگر رستگار پرهیزگار. و به او نمی گروند مگر ایمان دار بی آلایش.

وَ فِي عَلِيٍّ - وَاللَّهُ - نَزَلَتْ سُورَةُ الْعَصْرِ: (يَسْمَعُ اللَّهُ الرَّحْمَانَ الرَّحِيمَ، وَالْعَصْرَ، إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ) (إِلَّا عَلِيًّا الَّذِي آمَنَ وَ رَضِيَ بِالْحَقِّ وَالصَّبْرِ).

و سوگند به خدا که سوره ی والعصر درباره ی اوست: «به نام خداوند همه مهر مهر ورز. قسم به زمان که انسان در زیان است.» مگر علی که ایمان آورده و به درستی و شکیبایی آراسته است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، قَدْ اسْتَشْهَدْتُ اللَّهَ وَبَلَّغْتُكُمْ رَسُولِي وَ مَا عَلِيَّ الرَّسُولَ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، (إِنْقَوْلَهُ حَقَّ نِقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ).

هان مردمان! خدا را گواه گرفتم و پیام او را به شما رسانیدم. و بر فرستاده و طیفه ی جز بیان و ابلاغ روشن نباشد!
هان مردمان! تقوا پیشه کنید همان گونه که بایسته است. و نمیرید جز با شرف اسلام.

بخش هشتم: اشاره به کارشکنی های منافقین

مَعَاشِرَ النَّاسِ، (آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرُدُّهَا عَلَيَّ أَدْبَارَهَا أَوْ نُلْعِنَهُمْ كَمَا لَعْنَا أَوْلِيَاءَ السَّبْتِ). (بِاللَّهِ مَا عَنِي بِهَذِهِ الْآيَةِ إِلَّا قَوْمًا مِنْ أَصْحَابِي أَعْرَفُهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ وَأَنْسَابِهِمْ، وَقَدْ أَمَرْتُ بِالصَّفْحِ عَنْهُمْ فَلْيَعْمَلْ كُلُّ امْرِئٍ عَلَيَّ مَا يَجِدُ لِعَلِّي فِي قَلْبِهِ مِنَ الْحُبِّ وَالْبُغْضِ).

مَعَاشِرَ النَّاسِ، النُّورُ مِنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ مَسْلُوكٌ فِي ثَمِّ فِي عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، ثُمَّ فِي النَّسْلِ مِنْهُ إِلَيَّ الْقَائِمِ الْمَهْدِيِّ الَّذِي يَأْخُذُ بِحَقِّ اللَّهِ وَكُلِّ حَقٍّ هُوَ لَنَا، لِإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ قَدْ جَعَلَنَا حُجَّةً عَلَيَّ الْمُقْصِرِينَ وَالْمُعَانِدِينَ وَالْمُخَالِفِينَ وَالْخَائِنِينَ وَالْأَثِمِينَ وَالظَّالِمِينَ وَالْغَاصِبِينَ مِنْ جَمِيعِ الْعَالَمِينَ.

هان مردمان! «به خدا و رسول و نور همراهش ایمان آورید پیش از آن که چهره ها را تباه و بازگونه کنیم یا چنانچه اصحاب روز شنبه [یهودیانی که بر خدا نیرنگ آوردند] رانده شوید.» به خدا سوگند که مقصود خداوند از این آیه گروهی از صحابه اند که آنان را با نام و تَسَبُّبِ می شناسم لیکن به پرده پوشی کارشان مأمورم. آنک هر کس پایه کار خویش را مهر و یا خشم علی در دل قرار دهد [و بداند که ارزش عمل او وابسته به آن است].

مردمان! نور از سوی خداوند عَزَّوَجَلَّ در جان من، سپس در جان علی بن ابی طالب، آن گاه در نسل او تا قائم مهدی - که حق خدا و ما را می ستاند - جی گرفته. چرا که خداوند عَزَّوَجَلَّ ما را بر کوتاهی کنندگان، ستیزه گران، ناسازگاران، خائنان و گنهکاران و ستمکاران و غاصبان از تمامی جهانیان دلیل و راهنما و حجت آورده است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، أُذِرُّكُمْ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ قَدْ خَلَّتْ مِنْ قَبْلِي الرُّسُلُ، أَفَأَنْ مِنْتُ أَوْ قَبِلْتُ أَنْقَلِبْتُ عَلَيَّ أَعْقَابِكُمْ؟ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَيَّ عَقْبِيهِ فَلَنْ يَصُرَ اللَّهُ شَيْئاً وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ (الصَّابِرِينَ). أَلَا وَإِنَّ عَلِيًّا هُوَ الْمَوْصُوفُ بِالصَّبْرِ وَالشُّكْرِ، ثُمَّ مِنْ بَعْدِهِ وَوَلَدِي مِنْ صُلْبِهِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ بِإِسْلَامِكُمْ، بَلْ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ اللَّهُ فَيَحْبِطَ عَمَلُكُمْ وَيَسْخَطَ عَلَيْكُمْ وَ يَبَيِّنْ لِكُمْ بِشَوَاطِئِ مِنْ نَارٍ وَنَحَاسٍ، إِنَّ رَبَّكُمْ لَبِا الْمُرْصَادِ.

هان مردمان! هشدارتان می دهم: همانا من رسول خدایم. پیش از من نیز رسولانی آمده و سپری گشته اند. آیا اگر من بمیرم یا کشته شوم، به جاهلیت عقب گرد می کنید؟ آن که به فقرا برگردد، هرگز خدا را زبانی نخواهد رسانید و خداوند سپاسگزاران شکیبافر را پاداش خواهد داد. بدانید که علی و پس از او فرزندان من از نسل او، داری کمال شکیبایی و سپاسگزاری اند.

هان مردمان! اسلامتان را بر من منت نگذارید؛ که اعمال شما را بیهوده و تباه خواهد کرد و خداوند بر شما خشم خواهد گرفت و سپس شما را به شعله ی از آتش و مس گذاخته گرفتار خواهد نمود. همانا پروردگار شما در کمین گاه است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُ سَيَكُونُ مِنْ بَعْدِي أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَيَّ
النَّارَ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنصَرُونَ. مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ اللَّهَ وَأَنَا
بَرِيئَانِ مِنْهُمْ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُمْ وَأَنْصَارَهُمْ وَأَتْبَاعَهُمْ وَأَشْيَاعَهُمْ
فِي الذَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَيْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ. أَلَا
إِنَّهُمْ أَصْحَابُ الصَّحِيفَةِ، فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ فِي صَحِيفَتِهِ!!

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنِّي أَدْعُهَا إِمَامَةً وَ وِرَاثَةً (فِي عَقْبِي
إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ)، وَقَدْ بَلَّغْتُ مَا أُمِرْتُ بِتَبْلِيغِهِ حُجَّةً عَلَيَّ
كُلِّ حَاضِرٍ وَغَائِبٍ وَ عَلَيَّ كُلِّ أَحَدٍ مِمَّنْ شَهِدَ أَوْ لَمْ يَشْهَدْ،
وَلَدًا أَوْ لَمْ يُولَدْ، فَلْيُبَلِّغِ الْحَاضِرُ الْغَائِبَ وَالْوَالِدُ الْوَلَدَ إِلَى
يَوْمِ الْقِيَامَةِ. وَسَيَجْعَلُونَ الْإِمَامَةَ بَعْدِي مُلْكًا وَ اغْتِصَابًا،
(أَلَا لَعَنَ اللَّهُ الْغَاصِبِينَ الْمُعْتَصِبِينَ)، وَعِنْدَهَا سَيَفْرُغُ لَكُمْ
أَيُّهَا الثَّقَلَانِ (مَنْ يَفْرُغُ) وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمَا شَوْاطِئَ مِنْ نَارٍ
وَنُحَاسٍ فَلَا تَنْتَصِرَانِ.

مردمان! به زودی پس از من پیشوایانی خواهند بود که شما
را به سوی آتش می خوانند و در روز رستاخیز تنها وبدون یاور
خواهند ماند. هان مردمان! خداوند و من از آنان بیزاریم.

هان مردمان! آنان و یاران و پیروانشان در بدترین جی جهنم،
جایگاه متکبران خواهند بود. بدانید آنان اصحاب صحیفه اند. اکنون
هر کس در صحیفه ی خود نظر کند.

هان مردمان! اینک جانشینی خود را به عنوان امامت و وراثت
به امانت به جی می گذارم در نسل خود تا برپایی روز رستاخیز.
و حال، مأموریت تبلیغی خود را انجام می دهم تا برهان بر هر
شاهد و غایب و بر آنان که زاده شده یا نشده اند و بر تمامی
مردمان باشد. پس بایسته است این سخن را حاضران به غایبان
و پدران به فرزندان تا برپایی رستاخیز برسانند. آگاه باشید! به
زودی پس از من امامت را با پادشاهی جابه جا نموده. آن را
عصب کرده و به تصرف خویش درآورند. هان! نفرین و خشم خدا
بر غاصبان و چپاول گران! و البته در آن هنگام خداوند آتش عذاب
- شعله هی آتش و مس گداخته - بر سر شما جن و انس
خواهد ریخت. آن جاست که دیگر یاری نخواهید شد.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ لَمْ يَكُنْ لِيَدْرِكْكُمْ عَلَيَّ مَا
أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّى يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ، وَ مَا كَانَ اللَّهُ
لِيُطَاعَكُمْ عَلَيَّ الْغَيْبِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُ مَا مِنْ قَرِيَةٍ إِلَّا وَاللَّهُ مُهْلِكُهَا
بِتَكْذِيبِهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَ مَمْلُكُهَا الْإِمَامَ الْمُهْدِيَّ وَاللَّهُ
مُصَدِّقٌ وَعَدَةٌ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، قَدْ ضَلَّ قَبْلَكُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ، وَاللَّهُ لَقَدْ
أَهْلَكَ الْأَوَّلِينَ، وَهُوَ مُهْلِكُ الْأَخِيرِينَ.

هان مردمان! هر آینه خداوند عزوجل شما را به حالتان رها
نخواهد کرد تا ناپاک را ازپاک جدا کند. و خداوند نمی خواهد شما
را بر غیب آگاه گرداند.(1)

هان مردمان! هیچ سرزمینی نیست مگر این که خداوند به
خاطر تکذیب اهل آن [حق را] ، آنان را پیش از روز رستاخیز نابود
خواهد فرمود و به امام مهدی خواهد سپرد. و هر آینه خداوند
وعده ی خود را انجام خواهد داد.

هان مردمان! پیش از شما، شمار فزونی از گذشتگان گمراه
شدند و خداوند آنان را نابود کرد. و همو نابودکننده ی آیندگان
است.

قال الله تعالى: (أَلَمْ نُهَبِكِ الْأُولِينَ، ثُمَّ نُنَبِّهِهُمُ الْأَخْرِينَ، كَذَلِكَ نَفَعُ بِالْأُجْرَمِينَ، وَيَلُومُنَّذِ الْمُكَذِّبِينَ).

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَمَرَنِي وَتَهَانِي، وَقَدْ أَمَرْتُ عَلِيًّا وَتَهَيْتُهُ (بِأَمْرِهِ). فَعَلِمُ الْأَمْرَ وَالنَّهْيَ لَدَيْهِ، فَاسْمَعُوا لِأَمْرِهِ تَسَلَّمُوا وَأَطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَأَنْتَهُوا لِتَهْيِهِ تَرشُدُوا، وَصِيرُوا إِلَيَّ مُرَادِهِ) وَلَا تَتَفَرَّقْ بِكُمْ السُّبُلُ عَنْ سَبِيلِهِ.

او خود در کتابش آورده: «آیا پیشینیان را تباه نکردیم و به دنبال آنان آیندگان را گرفتار نساختمیم؟ با مجرمان این چنین کنیم. وی بر ناباوران!»

هان مردمان! همانا خداوند امر و نهی خود را به من فرموده و من نیز به دستور او دانش آن را نزد علی نهادم. پس فرمان او را بشنوید و گردن نهید و پیرویش نمایید و از آنچه بازتان دارد خودداری کنید تا راه یابید. به سوی هدف او حرکت کنید. راه هی گونه گون شما را از راه او باز ندارد!

بخش هفتم: پیروان اهل بیت علیهم السلام و دشمنان ایشان

مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَنَا صِرَاطُ اللَّهِ الْمُسْتَقِيمِ الَّذِي أَمَرَكَ بِاتِّبَاعِهِ، ثُمَّ عَلِيٍّ مِنْ بَعْدِي. ثُمَّ وُلْدِي مِنْ صُلْبِهِ أَيْمَةٌ (الْهُدَى)، يَهْدُونَ إِلَيَّ الْحَقَّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ.

ثُمَّ قَرَأَ: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ...» إِلَى آخِرِهَا،

هان مردمان! صراط مستقیم خداوند منم که شما را به پیروی آن امر فرموده. و پس از من علی است و آن گاه فرزندانم از نسل او، پیشوایان راه راستند که به درستی و راستی راهنمایند و به آن حکم و دعوت کنند.

سپس پیامبر صلی الله علیه و آله قرائت فرمود: «بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين الرحمن الرحيم» - تا آخر سوره.

وَقَالَ: فِي نَزَلَتْ وَفِيهِمْ (وَاللَّهُ) نَزَلَتْ، وَلَهُمْ عَمَتْ وَإِيَّاهُمْ حَصَّتْ، أُولَئِكَ أَوْلِيَاءُ اللَّهِ الَّذِينَ لَأَخَوْفُ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ، أَلَا إِنَّ جَزَبَ اللَّهُ هُمُ الْغَالِبُونَ. أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ الْعَاوُونَ إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ يُوْحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرَفَ الْقَوْلِ غُرُورًا. أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ ذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ، فَقَالَ عَزَّوَجَلَّ: (لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ، أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ) إِلَى آخِرِ الْآيَةِ.

هان! به خدا سوگند این سوره درباره ی من نازل شده و شامل امامان می باشد و به آنان اختصاص دارد. آنان اولیای خداوند که ترس و اندوهی برایشان نیست، آگاه باشید: البته حزب خدا چیره و غالب خواهد بود. هشدار که: ستیزندگان با امامان، گمراه و همکاران شیاطین اند. بری گمراهی مردمان، سخنان بیهوده و پوچ را به یکدیگر می رسانند. بدانید که خداوند از دوستان امامان در کتاب خود چنین یاد کرده: «[ی پیامبر ما] نمی یابی ایمانیان به خدا و روز بازپسین، که ستیزه گران خدا و رسول را دوست ندارند، گرچه آنان پدران، برادران و خویشانشان باشند. آنان [که چنین اند] خداوند ایمان را در دل هایشان نبشته است.» - تا آخر آیه.

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَانَهُمُ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ وَصَفَهُمُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ
فَقَالَ: (الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ
الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ).

(أَلَا إِنَّ أَوْلِيَانَهُمُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَرْتَابُوا).

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَانَهُمُ الَّذِينَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ آمِنِينَ،
تَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ بِالسَّلَامِ يَقُولُونَ: سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ
فَادْخُلُوا خَالِدِينَ.

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَانَهُمْ، لَهُمُ الْجَنَّةُ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ.
أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمُ الَّذِينَ يَصَلُونَ سَعِيرًا.

أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ لِحَيْثَمَ شَهِيقًا وَ هِيَ
تَفُورُ وَ يَرَوْنَ لَهَا زَفِيرًا.

أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ فِيهِمْ: (كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ
لَعَنَتْ أُخْتَهَا) الْآيَةَ.

أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: (كُلَّمَا أَلْقَى فِيهَا
فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ، قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا
نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَ قُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي
ضَلَالٍ كَبِيرٍ) إِلَى قَوْلِهِ: (الْأَفْسُخُفَا لِصَحَابِ السَّعِيرِ).
أَلَا إِنَّ أَوْلِيَانَهُمُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ، لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
وَ أَجْرٌ كَبِيرٌ.

هان! دوستداران امامان ایمانیان اند که قرآن چنان توصیف
فرموده: «آنان که ایمان آورده و باور خود را به شرک نیالوده اند،
در امان و در راه راست هستند.»

هشدار! یاران پیشوایان کسانی هستند که به باور رسیده و
از تردید و انکار دور خواهند بود.

هشدار! اولیای امامان آنانند که با آرامش و سلام به بهشت
درخواهند شد و فرشتگان با سلام آنان را پذیرفته، خواهند گفت:
«درود بر شما که پاک شده اید. اینک داخل شوید که در بهشت،
جاودانه خواهید بود.»

هان! بهشت پاداش اولیای آنان است و در آن بی حساب
روزی داده خواهند شد.

هان! دشمنان آنان آن کسانی اند که در آتش درآیند. و همانا
ناله ی افروزش جهنم

را می شنوند در حالی که شعله هی آتش زبانه می کشد
و زفیر (صدی بازدم) جهنم را نیز درمی یابند.

هان! خداوند درباره ی ستیزگران با آنان فرموده: «هرگاه
امتی داخل جهنم شود هممتی خود را نفرین کند.»

هشدار! که دشمنان امامان همانانند که خداوند درباره ی
آنان فرموده: «هر گروهی از آنان داخل جهنم شود نگاهبانان می
پرسند: مگر برایتان ترساننده ی نیامد؟! می گویند: چرا ترساننده
آمد لیکن تکذیب کردیم و گفتیم: خداوند وحی نفرستاده و شما
نیستید مگر در گمراهی بزرگ!» تا آن جا که فرماید: «هان! نابود
باد دوزخیان!» هان! یاران امامان در نمان، از پروردگار خویش
ترسانند، آمرزش و پاداش بزرگ بری آنان خواهد بود.

هان مردمان! چه بسیارراه است میان آتش و پاداش بزرگ!

مَعَاشِرَ النَّاسِ، شَتَّانَ مَا بَيْنَ السَّعِيرِ وَالْأَجْرِ الْكَبِيرِ.
 (مَعَاشِرَ النَّاسِ)، عَدُونَا مَنْ دَمَّهُ اللَّهُ وَلَعْنَهُ، وَ وَلِيْنَا
 (كُلُّ) مَنْ مَدَحَهُ اللَّهُ وَ أَحَبَّهُ.
 مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَلَا وَ إِنِّي النَّذِيرُ وَ عَلِي الْبَشِيرُ.
 (مَعَاشِرَ النَّاسِ)، أَلَا وَ إِنِّي مُنْذِرٌ وَ عَلِي هَادٍ.
 مَعَاشِرَ النَّاسِ (أَلَا) وَ إِنِّي نَبِي وَ عَلِي وَصِيِّي.
 (مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَلَا وَ إِنِّي رَسُولٌ وَ عَلِي الْإِمَامُ
 وَالْوَصِي مِنْ بَعْدِي، وَالْأَيْمَةُ مِنْ بَعْدِهِ وَوَلَدُهُ. أَلَا وَ إِنِّي
 وَالذُّهُمُ وَهُمْ يَخْرُجُونَ مِنْ صُلْبِهِ).

هان مردمان! خداوند ستیزه جویان ما را ناستوده و نفرین
 فرموده و دوستان ما را ستوده و دوست دارد.
 هان مردمان! بدانید که همانا من اندازگرم و علی مزده
 دهنده.
 هان! که من بیم دهنده ام و علی راهنما.
 هان مردمان! بدانید که من پیامبرم و علی وصی من است.
 هان مردمان! بدانید که همانا من فرستاده و علی امام و
 وصی پس از من است. و امامان پس از او فرزندان اویند.
 آگاه باشید! من والد آنانم ولی ایشان از نسل علی خواهند
 بود.

بخش هشتم: حضرت مهدی عجل الله فرجه الشريف

أَلَا إِنَّ خَاتَمَ الْأَيْمَةِ مِنَّا الْقَائِمُ الْمَهْدِي.
 أَلَا إِنَّهُ الظَّاهِرُ عَلَي الدِّينِ.
 أَلَا إِنَّهُ الْمُنتَقِمُ مِنَ الظَّالِمِينَ.
 أَلَا إِنَّهُ فَاتِحُ الحُصُونِ وَ هَادِيْمُهَا.
 أَلَا إِنَّهُ غَالِبُ كُلِّ قَبِيلَةٍ مِنْ أَهْلِ الشَّرْكِ وَ هَادِيهَا.
 أَلَا إِنَّهُ الْمُدْرِكُ بِكُلِّ ثَارٍ لِأَوْلِيَاءِ اللَّهِ.
 أَلَا إِنَّهُ النَّاصِرُ لِدينِ اللَّهِ.
 أَلَا إِنَّهُ الْعَرَّافُ مِنْ بَحْرِ عَمِيقٍ.
 أَلَا إِنَّهُ يَسِمُ كُلَّ ذِي فَضْلٍ بِفَضْلِهِ وَ كُلَّ ذِي جَهْلٍ
 بِجَهْلِهِ.
 أَلَا إِنَّهُ خَيْرُهُ اللَّهُ وَ مُخْتَارُهُ.
 أَلَا إِنَّهُ وَارِثُ كُلِّ عِلْمٍ وَ الْمَحِيطُ بِكُلِّ فَهْمٍ.

آگاه باشید! همانا آخرین امام، قائم مهدی از ماست. هان!
 او بر تمامی ادیان چیره خواهد بود.
 هشدار! که اوست انتقام گیرنده از ستمکاران.
 هشدار! که اوست فاتح دژها و منهدم کننده ی آنها.
 هشدار! که اوست چیره بر تمامی قبایل مشرکان و راهنمی
 آنان.
 هشدار! که او خونخواه تمام اولیای خداست.
 آگاه باشید! اوست یاور دین خدا.
 هشدار! که از دریایی ژرف پیمانان هایی افزون گیرد.
 هشدار! که او به هر ارزشمندی به اندازه ی ارزش او، و به
 هر نادان و بی ارزشی به اندازه ی نادانی اش نیکي کند.
 هشدار! که او نیکو و برگزیده ی خداوند است.
 هشدار! که او وارث دانش ها و حاکم بر ادراک هاست.

أَلَا إِنَّهُ الْمُخْبِرُ عَنْ رَبِّهِ عَزَّوَجَلَّ وَالْمُشِيدُ لِأَمْرِ آيَاتِهِ.

أَلَا إِنَّهُ الرَّشِيدُ السَّدِيدُ.

أَلَا إِنَّهُ الْمُفَوِّضُ إِلَيْهِ.

أَلَا إِنَّهُ قَدْ بَشَّرَ بِهِ مَنْ سَلَفَ مِنَ الْقُرُونِ بَيْنَ يَدَيْهِ.

أَلَا إِنَّهُ الْبَاقِي حُجَّةً وَلَا حُجَّةَ بَعْدَهُ وَلَا حَقَّ إِلَّا مَعَهُ
وَلَا نُورَ إِلَّا عِنْدَهُ.

أَلَا إِنَّهُ لَا غَالِبَ لَهُ وَلَا مَنْصُورَ عَلَيْهِ.

أَلَا وَإِنَّهُ وَلِيُّ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ، وَحَكْمُهُ فِي خَلْقِهِ، وَأَمِينُهُ
فِي سِرِّهِ وَعَلَانِيَتِهِ.

هان! بدانید که او از سوی پروردگارش سخن می گوید و آیات و نشانه های او را برپا کند. بدانید همانا اوست بالیده و استوار.

بیدار باشید! هموست که [اختیار امور جهانیان و آیین آنان] به او واگذار شده است.

آگاه باشید! که تمامی گذشتگان ظهور او را پیشگویی کرده اند.

آگاه باشید! که اوست حجت پایدار و پس از او حجتی نخواهد بود. (2) درستی و راستی و نور و روشنایی تنها نزد اوست.

هان! کسی بر او پیروز نخواهد شد و ستیزنده ی او باری نخواهد گشت.

آگاه باشید که او ولی خدا در زمین، داور او در میان مردم و امانتدار امور آشکار و نهان است.

(2) این تعبیر به عنوان حجت و امامت است و نظری به رجعت دیگر امامان ندارد زیرا آنان حجت های پیشین اند که دوباره رجعت خواهند نمود.

بخش نهم: مطرح کردن بیعت

هان مردمان! من پیام خدا را برایتان آشکار کرده تفهیم نمودم. و این علی است که پس از من شما را آگاه می کند. اینک شما را می خوانم که پس از پایان خطبه با من و سپس با علی دست دهید تا با او بیعت کرده به امامت او اقرار نمایید. آگاه باشید من با خداوند و علی با من پیمان بسته و من اکنون از سوی خدی عزوجل بری امامت او پیمان می گیرم. «[ی پیامبر] آنان که با تو بیعت کنند هر آینه با خدا بیعت کرده اند. دست خدا بای دستان آنان است. و هر کس بیعت شکند، بر زیان خود شکسته، و آن کس که بر پیمان خداوند استوار و باوفا باشد، خداوند به او پاداش بزرگی خواهد داد.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنِّي قَدِ بَيَّنَّنْتُ لَكُمْ وَأَفْهَمْتُكُمْ، وَ هَذَا عَلِيٌّ يُفْهَمُكُمْ بَعْدِي. أَلَا وَإِنِّي عِنْدَ انْقِضَاءِ خُطْبَتِي أَدْعُوكُمْ إِلَى مُصَافَقَتِي عَلِيٍّ بَيْعَتِهِ وَ الْإِقْرَارِ بِهِ، ثُمَّ مُصَافَقَتِهِ بَعْدِي. أَلَا وَإِنِّي قَدْ بَايَعْتُ اللَّهَ وَ عَلِيٌّ قَدْ بَايَعَنِي. وَأَنَا آخِذُكُمْ بِالْبَيْعَةِ لَهُ عَنِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ. (إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ، يَذَلُّهُ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ. فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثْ عَلَى نَفْسِهِ، وَ مَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا).

بخش دهم: حلال و حرام، واجبات و محرمات

هان مردمان! همانا حج و عمره از شعائر و آداب و رسوم خدایي است. پس زائران خانه ي خدا و عمره کنندگان بر صفا و مروه بسیار طواف کنند.

هان مردمان! در خانه ي خدا حج گزارید؛ که هیچ خاندانی داخل آن نشد مگر بی نیاز شد و مزده گرفت، و کسی از آن روی برنگردانید مگر بی بهره و نیازمند گردید. هان مردمان! مؤمنی در موقف (عرفات، مشعر، منا) نماند مگر این که خدا گناهان گذشته ي او را ببامزد و بایسته است که پس از پایان اعمال حج [با پرونده ي پاک] کار خود را از سر گیرد.

هان مردمان! حاجیان دستگیری شده اند و هزینه هی سفرشان جبران می شود و جایگزین آن به آنان خواهد رسید. و البته خداوند پاداش نیکوکاران را تباه نخواهد کرد. هان مردمان! خانه ي خدا را با دین کامل و دانش ژرفی آن دیدار کنید و از زیارتگاهها جز با توبه و بازایستادن [از گناهان] برنگردید.

هان مردمان! نماز را به پا دارید و زکات بپردازید همان سان که خداوند عزوجل امر فرموده. پس اگر زمان بر شما دراز شد و کوتاهی کردید یا از یاد بردید، علی صاحب اختیار و تبیین کننده ي بر شماست. خداوند عزوجل او را پس از من امانتدار خویش در میان آفریدگانش نهاده. همانا او از من و من از اویم. و او و فرزندان من از جانشینان او، پرسش هی شما را پاسخ دهند و آن چه را نمی دانید به شما می آموزند.

هان! روا و ناروا بیش از آن است که من شمارش کنم و بشناسانم و در این جا یکباره به روا فرمان دهم و از ناروا بازدارم. از این روی مأمورم از شما بیعت بگیرم که دست در دست من نهید در مورد پذیرش آن چه از سوی خداوند آورده ام درباره علی امیرالمؤمنین و اوصیای پس از او که آنان از من و اویند. و این امامت به وراثت پایدار است و فرجام امامان، مهدی است و استواری امامت تا روزی است که او با خداوند قدر و قضا دیدار کند.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ، (فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا) الْآيَةَ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، حُجُّوا الْبَيْتَ، فَمَا وَرَدَهُ أَهْلُ بَيْتِ الْإِلَهِ اسْتَعْنُوا وَ أُبَشِّرُوا، وَلَا تَخْلَفُوا عَنْهُ إِلَّا بَنَرُوا وَ افْتَقَرُوا. مَعَاشِرَ النَّاسِ، مَا وَقَفَ بِالْمَوْقِفِ مُؤْمِنٌ إِلَّا عَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا سَأَلَ مِنْ ذَنْبِهِ إِلَيَّ وَ قَبِيهِ ذَلِكَ، فَإِذَا انْقَضَتْ حَجَّتُهُ اسْتَأْنَفَ عَمَلُهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، الْحُجَّاجُ مُعَانُونَ وَ نَفَقَاتُهُمْ مُخْلَفَةٌ عَلَيْهِمْ وَ اللَّهُ لَا يَضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ. مَعَاشِرَ النَّاسِ، حُجُّوا الْبَيْتَ بِكَمَالِ الدِّينِ وَ النَّفَقَةِ، وَ لَا تَنْصَرِفُوا عَنِ الْمَشَاهِدِ إِلَّا بِتَوْبَةٍ وَ إِفْلَاحٍ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ كَمَا أَمَرَكُمْ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ، فَإِنْ طَالَ عَلَيْكُمْ الْأَمَدُ فَفَصِّرْتُمْ أَوْ نَسِيْتُمْ فَعَلِي وَ لِيُكُفُّكُمْ وَ مُبَيِّنٌ لَكُمْ، الَّذِي نَصَبَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَكُمْ بَعْدِي أَمِينٌ خَلَقَهُ، إِنَّهُ مِنِّي وَ أَنَا مِنْهُ، وَ هُوَ وَ مَنْ تَخَلَّفَ مِنْ ذُرِّيَّتِي يُخْبِرُونَكُمْ بِمَا سَأَلُونَ عَنْهُ وَ يُبَيِّنُونَ لَكُمْ مَا لَا تَعْلَمُونَ.

أَلَا إِنَّ الْحَلَالَ وَالْحَرَامَ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ أَحْصِيَهُمَا وَأَعْرَفَهُمَا فَأَمَرَ بِالْحَلَالِ وَ أَنْهَى عَنِ الْحَرَامِ فِي مَقَامٍ وَاجِدٍ، فَأَمَرْتُ أَنْ أَخَذَ الْبَيْعَةَ مِنْكُمْ وَ الصَّفَقَةَ لَكُمْ بِقَبُولِ مَا جِئْتُ بِهِ عَنِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْأَوْصِيَاءِ مِنْ بَعْدِهِ الَّذِينَ هُمْ مِنِّي وَ مِنْهُ إِمَامَةٌ فِيهِمْ قَانِمَةٌ، خَاتِمُهَا الْمُهَدِي إِلَيَّ يَوْمَ يَلْقَى اللَّهُ الَّذِي يُقَدَّرُ وَ يَفْضِي.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، وَ كُلُّ حَلَالٍ دَلَلْتُمْ عَلَيْهِ وَكُلُّ حَرَامٍ نَهَيْتُمْ عَنْهُ فَإِنِّي لَمْ أَرْجِعْ عَنْ ذَلِكَ وَ لَمْ أُبَدِّلْ. أَلَا فَادْكُرُوا ذَلِكَ وَاحْفَظُوهُ وَ تَوَاصَوْا بِهِ، وَلَا تُبَدِّلُوهُ وَلَا تُغَيِّرُوهُ. أَلَا وَ إِنِّي أُجَدِّدُ الْقَوْلَ: أَلَا فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأْمُرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ.

هان مردمان! شما را به هرگونه روا و ناروا راهنمایی کردم و از آن هرگز برنمی گردم. بدانید و آگاه باشید! آن ها را یاد کنید و نگه دارید و یکدیگر را به آن توصیه نمایید و در آن [احکام خدا] [دگرگونی راه ندهید. هشدار که دوباره می گویم: بیدار باشید! نماز را به پا دارید. و زکات بپردازید. و امر به معروف کنید و از منکر بازدارید.

أَلَا وَإِنَّ رَأْسَ الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ أَنْ تَنْتَهُوا إِلَيَّ قَوْلِي وَتُبَلِّغُوهُ مَنْ لَمْ يَحْضُرْ وَتَأْمُرُوهُ بِقَوْلِهِ عَنِّي وَتَنْهَوْهُ عَنِ مُخَالَفَتِهِ، فَإِنَّهُ أَمْرٌ مِنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَمَنِّي. وَلَا أَمْرٌ بِمَعْرُوفٍ وَلَا نَهْيٌ عَنِ مُنْكَرٍ إِلَّا مَعَ إِمَامٍ مَعْصُومٍ.

و بدانید که ریشه ی امر به معروف این است که به گفته ی من [درباره ی امامت] برسید و سخن مرا به دیگران برسانید و غایبان را به پذیرش فرمان من توصیه کنید و آنان را از ناسازگاری سخنان من بازدارید؛ همانا سخن من فرمان خدا و من است و هیچ امر به معروف و نهی از منکر جز با امام معصوم تحقق و کمال نمی یابد.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، الْقُرْآنُ يُعَرِّفُكُمْ أَنَّ الْأَيْمَةَ مِنْ بَعْدِهِ وُلْدُهُ، وَعَرَّفْتُمْ إِيَّاهُمْ مِنِّي وَمِنْهُ، حَيْثُ يَقُولُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ: (وَ جَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ). وَقُلْتُ: «لَنْ تَضِلُّوا مَا إِنْ تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا».

هان مردمان! قرآن بر شما روشن می کند که امامان پس از علی فرزندان اویند و من به شما شناساندم که آنان از او و از من اند. چرا که خداوند در کتاب خود می گوید: «امامت را فرمانی پایدار در نسل او قرار داد...» و من نیز گفته ام که: «مادام که به قرآن و امامان تمسک کنید، گمراه نخواهید شد.»

مَعَاشِرَ النَّاسِ، النَّقْوِي، النَّقْوِي، وَاحْدَرُوا السَّاعَةَ كَمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: (إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ). اذْكُرُوا الْمَمَاتَ (وَالْمَعَادَ) وَالْحِسَابَ وَالْمَوَازِينَ وَالْمِحَاسِبَةَ بَيْنَ يَدَي رِبِّ الْعَالَمِينَ وَالنَّوَابِ وَالْعِقَابِ. فَمَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ أَثِيبَ عَلَيْهَا وَ مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَيْسَ لَهُ فِي الْجَنَانِ نَصِيبٌ.

هان مردمان! تقوا را، تقوا را رعایت کرده از سختی رستخیز بهراسید همان گونه که خداوند عزوجل فرمود: «البته زمین لرزه ی روز رستاخیز حادثه ی بزرگ است...» مرگ، قیامت، و حساب و میزان و محاسبه ی در برابر پروردگار جهانیان و پاداش کیفر را یاد کنید. آن که نیکی آورد، پاداش گیرد. و آن که بدی کرد، بهره ی از بهشت نخواهد برد.

بخش یازدهم: بیعت گرفتن رسمی

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّكُمْ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ تُصَافِقُونِي بِكَفِّ وَاحِدٍ فِي وَقْتٍ وَاحِدٍ، وَقَدْ أَمَرَنِي اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ أَنْ أَخَذَ مِنْ أَلْسِنَتِكُمْ الْإِقْرَارَ بِمَا عَقَدْتُ لِعَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَلِمَنْ جَاءَ بَعْدَهُ مِنَ الْأَيْمَةِ مِنِّي وَ مِنْهُ، عَلِيٌّ مَا أَعْلَمْتُكُمْ أَنَّ ذُرِّيَّتِي مِنْ صُلْبِهِ.

هان مردمان! شما بیش از آنکه با یکدیگر با یک دست بیعت نمایید. از این روی خداوند عزوجل به من دستور داده که از زبان شما اقرار بگیرم و پیمان ولایت علی امیرالمؤمنین را محکم کنم و نیز بر امامان پس از او که از نسل من و اویند؛ همان گونه که اعلام کردم که ذریه من از نسل اوست.

فَقُولُوا بِأَجْمَعِكُمْ: «إِنَّا سَامِعُونَ مُطِيعُونَ رَاضُونَ مُتَقَادُونَ لِمَا بَلَغَتْ عَن رَبِّنَا وَرَبِّكَ فِي أَمْرِ إِمَامِنَا عَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ مَنْ وُلِدَ مِنْ صُلْبِهِ مِنَ الْأَيْمَةِ. نُبَايِعُكَ عَلِيٍّ ذَالِكَ بِفُلُوبِنَا وَأَنْفُسِنَا وَالسِّنِّتِنَا وَأَيْدِينَا. عَلِيٌّ ذَالِكَ نَحْيِي وَ عَلَيْهِ نَمُوتُ وَ عَلَيْهِ نُبْعَثُ. وَلَا نُغَيِّرُ وَلَا نُبَدِّلُ، وَلَا نَشْكُ (وَلَا نَجْحُدُ) وَلَا نَرْتَابُ، وَلَا نَرْجِعُ عَنِ الْعَهْدِ وَلَا نَنْقُضُ الْمِيثَاقَ.

پس همگان بگویند:

«البتّه که سخنان تو را شنیده پیروی می کنیم و از آن ها خشنودیم و بر آن گردن گذار و بر آن چه از سوی پروردگاران در امامت امامان علی امیرالمؤمنین و امامان دیگر - از صلب او - به ما ابلاغ کردی، با تو پیمان می بندیم با دل و جان و زبان و دست هایمان. با این پیمان زنده ایم و با آن خواهیم مرد و با آن اعتقاد برانگیخته می شویم. و هرگز آن را دگرگون نکرده شکّ و انکار نخواهیم داشت و از عهد و پیمان خود برنمی گردیم.

وَعَظَّمْنَا بِوَعْظِ اللَّهِ فِي عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأَيْمَةِ الَّذِينَ ذَكَرْتَ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ مِنْ وُلْدِهِ بَعْدَهُ، الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنَ وَ مَنْ نَصَبَهُ اللَّهُ بَعْدَهُمَا. فَالْعَهْدُ وَالْمِيثَاقُ لَهُمْ مَأْخُودٌ مِنَّا، مِنْ قُلُوبِنَا وَأَنْفُسِنَا وَالسِّنِّتِنَا وَضَمَائِرِنَا وَأَيْدِينَا. مَنْ أَدْرَكَهَا بِيَدِهِ وَ إِلَّا فَقَدْ أَقْرَ بِلِسَانِهِ، وَلَا نَبْتَغِي بِذَلِكَ بَدَلًا وَلَا يَرِي اللَّهُ مِنْ أَنْفُسِنَا جَوْلًا. نَحْنُ نُؤَدِّي ذَالِكَ عَنْكَ الْدَانِي وَالْقَاصِي مِنْ أَوْلَادِنَا وَأَهْلِينَا، وَ نُشْهَدُكَ بِذَالِكَ وَ كَفِي بِاللَّهِ شَهِيدًا وَأَنْتَ عَلَيْنَا بِهِ شَهِيدٌ».

[ی رسول خدا] ما را به فرمان خدا پند دادی درباره ی علی امیرالمؤمنین و امامان از نسل خود و او، که حسن و حسین و آنان که خداوند پس از آنان برپا کرده است. پس عهد و پیمان از ما گرفته شد از دل و جان و زبان و روح و دستمان. هر کس توانست با دست و گزنه با زبان پیمان بست. و هرگز پیمانمان را دگرگون نخواهیم کرد و خداوند از ما شکست عهد نیند. و نیز فرمان تو را به نزدیک و دور از فرزندان و خویشان خود خواهیم رسانید و خداوند را بر آن گواه خواهیم گرفت. و هر آینه خداوند بر گواهی کافی است و تو نیز بر ما گواه باش.»

مَعَاشِرَ النَّاسِ، مَا تَقُولُونَ؟ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ كُلَّ صَوْتٍ وَ خَافِيَةٍ كُلِّ نَفْسٍ، (فَمَنْ اهْتَدَى فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا)، وَ مَنْ بَايَعَ فَإِنَّمَا يُبَايِعُ اللَّهَ، (يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ).

هان مردمان! چه می گویند؟ همانا خداوند هر صدایی را می شنود و آن را که از دل ها می گذرد می داند. «هر آن کس هدایت پذیرفت، به خیر خویش پذیرفته. و آن که گمراه شد، به زبان خود رفته.» و هر کس بیعت کند، هر آینه با خداوند پیمان بسته؛ که «دست خدا بالی دستان آن هاست.»

مَعَاشِرَ النَّاسِ، فَبَايَعُوا اللَّهَ وَ بَايَعُونِي وَبَايَعُوا عَلِيًّا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَالْأَيْمَةَ (مِنْهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ) كَلِمَةً بَاقِيَةً.

هان مردمان! اینک با خداوند بیعت کنید و با من پیمان بندید و با علی امیرالمؤمنین و حسن و حسین و امامان پس از آنان از نسل آنان که نشانه ی پایدارند در دنیا و آخرت.

يُهِلُّكَ اللَّهُ مَنْ عَدَرَ وَ يَرْحَمُ مَنْ وَ فِي، (وَ مَنْ نَكَتْ فَإِنَّمَا يَنْكُتُ عَلِيٍّ نَفْسِهِ وَ مَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا).

خداوند مکاران را تباه می کند و به باوفايان مهر می ورزد. «هر که پیمان شکند» جز این نیست که به زبان خود گام برداشته، و هر که بر عهدهی که با خدا بسته پابرجا ماند، به زودی خدا او را پاداش بزرگی خواهد داد.»

مَعَاشِرَ النَّاسِ، قُولُوا الَّذِي قُلْتُمْ لَكُمْ وَسَلَّمُوا عَلِيَّ عَلِيٍّ
بِأَمْرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَقُولُوا: (سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَ
إِلَيْكَ الْمَصِيرُ)، وَقُولُوا: (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا
كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ) الْآيَةَ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ فَضَائِلَ عَلِيٍّ بِنِ ابْنِ أَبِي طَالِبٍ عِنْدَ اللَّهِ
عَزَّوَجَلَّ - وَ قَدْ أَنْزَلَهَا فِي الْقُرْآنِ - أَكْثَرُ مِنْ أَنْ أُحْصِيَهَا
فِي مَقَامٍ وَاحِدٍ، فَمَنْ أَنْبَأَكُمْ بِهَا وَ عَرَفَهَا فَصَدَّقُوهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، مَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ وَ عَلِيًّا وَ الْأَئِمَّةَ
الَّذِينَ ذَكَرْتُهُمْ فَقَدْ فَازَ فَوْزاً عَظِيماً.

هان مردمان! آن چه بر شما برگفتم بگویند و به علی با لقب
امیرالمؤمنین سلام کنید و بگویند: «شنیدیم و فرمان می بریم
پروردگارا، آمرزشت خواهیم و بازگشت به سوی تو است.» و نیز
بگویند: «تمام سپاس و ستایش خدایی راست که ما را به این
راهنمایی فرمود و گرنه راه نمی یافتیم» - تا آخر آیه.

هان مردمان! هر آینه برتری هی علی بن ابی طالب نزد
خداوند عزوجل - که در قرآن نازل فرموده - بیش از آن است که
من یکباره برشمارم. پس هر کس از مقامات او خبر داد و آن ها را
شناخت او را تصدیق و تأیید کنید.

هان مردمان! آن کس که از خدا و رسولش و علی و امامانی
که نام بردم پیروی کند، به رستگاری بزرگی دست یافته است.

هان مردمان! سبقت جویان به بیعت و پیمان و سرپرستی او
و سلام بر او با لقب امیرالمؤمنین، رستگارانند و در بهشت هی
بربره خواهند بود.

هان مردمان! آن چه خدا را خشنود کند بگویند. پس اگر شما
و تمامی زمینیان کفران ورزند، خدا را زیانی نخواهد رسانید.

پروردگارا، آنان را که به آن چه ادا کردم و فرمان دادم ایمان
آوردند، بیامرز. و بر منکران کافر خشم گیر! و الحمد لله ربّ
العالمین.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، السَّابِقُونَ إِلَيَّ مُبَايَعْتِهِ وَ مُوَالَاتِيهِ وَ
التَّسْلِيمِ عَلَيْهِ بِأَمْرِ الْمُؤْمِنِينَ أَوْلَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ فِي جَنَاتِ
النَّعِيمِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، قُولُوا مَا يَرْضَى اللَّهُ بِهِ عَنْكُمْ مِنْ
الْقَوْلِ، فَإِنْ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَ مَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً فَلَنْ
يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئاً.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ (بِمَا أَدْبَيْتُ وَأَمَرْتُ) وَ اغْضِبْ
عَلَيَّ (الْجَادِدِينَ) الْكَافِرِينَ، وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.